

การจัดการโรค

ในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง

หลักการจัดการโรคพืช

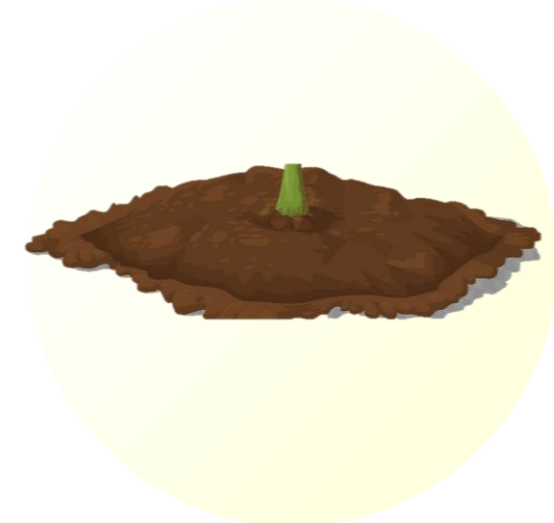
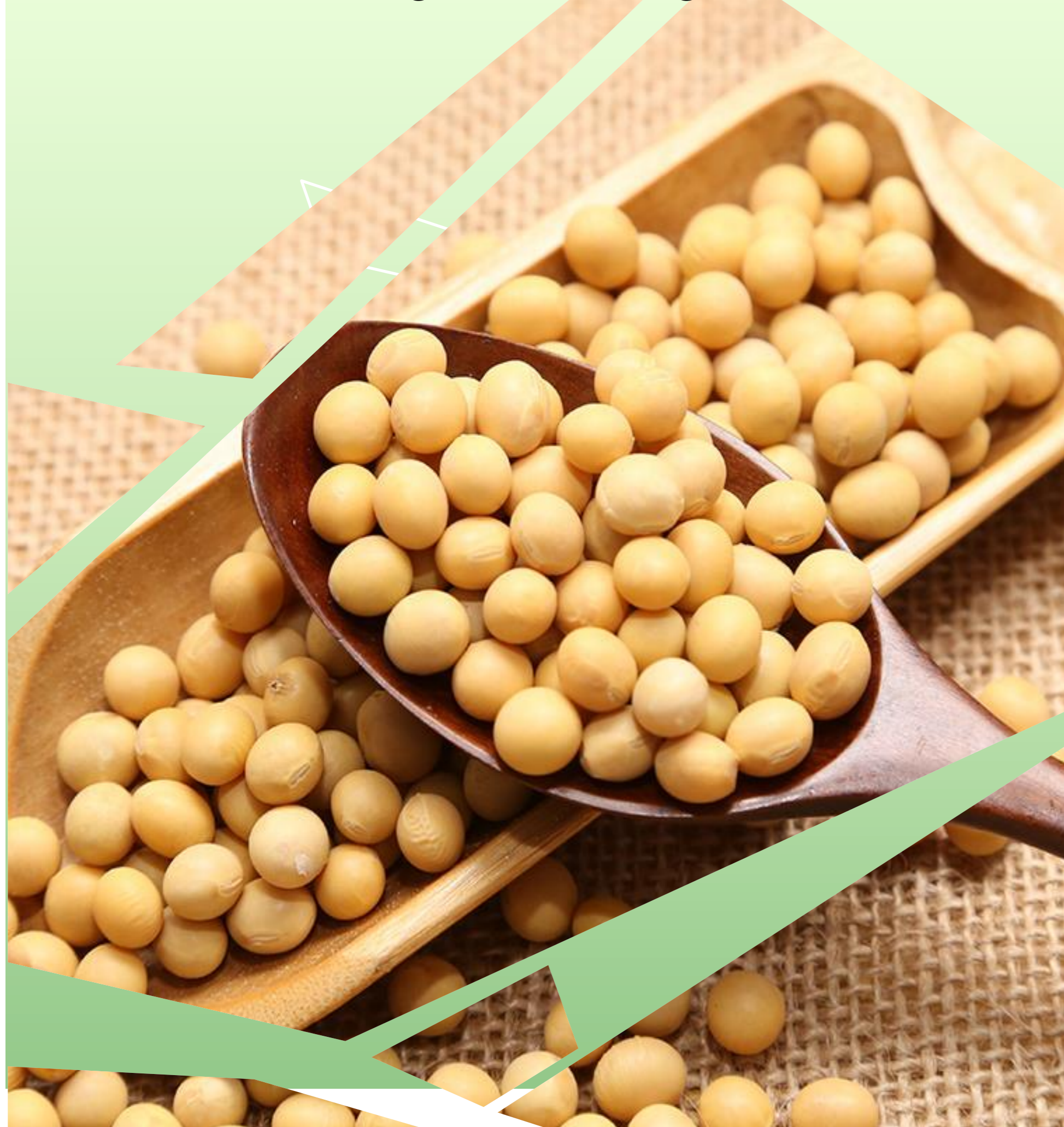
1. เลือกและใช้วิธีการที่เหมาะสม
ที่ลดความเสียหายของโรคจนถึงระดับที่พืชสามารถทนอยู่ได้

2. อาจใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีร่วมกัน

3. คำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุด มีผลเสียต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด และ
เสียค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด

วิธีการจัดการโรคพืช

1. ศึกษาข้อมูลการปลูกถั่วเหลือง

สภาพดิน : ดินร่วน ดินร่วนเหนียว
ดินร่วนปนทราย

วิธีการปลูก : กระจุกหลุม ลึก 3-4 เซนติเมตร
แล้วหยอดเมล็ดพันธุ์ 3-4 เมล็ดต่อหลุม
โดยคลุกเมล็ดด้วยไรโซเบียมสำหรับถั่วเหลือง
และสารป้องกันกำจัดเชื้อราก่อนปลูก

ระยะปลูกที่เหมาะสม : 50 x 20 เซนติเมตร

การใส่ปุ๋ย : ปุ๋ยสูตร 12-24-12 หรือสูตร 15-15-15
อัตรา 25 กก./ไร่ เมื่อถั่วเหลือง อายุ 20-25 วัน

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อม/ระยะการเจริญเติบโตของพืชที่เอื้อต่อการเกิดโรค

สภาพแวดล้อม	ระยะการเจริญเติบโตของถั่วเหลือง	โรคที่ควรระวัง
อากาศร้อน มีฝนตก และฝนตกหนัก บางพื้นที่	ระยะต้นกล้า	โรคโคนเน่า
	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคราสนิม
		โรคราน้ำค้าง
		โรคแอนแทรกคโนส
		โรคเมล็ดสีม่วง

3. โรคที่สำคัญของถั่วเหลือง

- โรคโคนเน่า

ลักษณะอาการที่พบ

ต้นถั่วเหลืองไม่งอก เมล็ดเน่าก่อนงอก
ต้นเน่าก่อนโผล่ออกมาเหนือดิน หรือเมื่อ
งอกโผล่พ้นผิวดินแล้วรากและโคนต้น
กล้าเน่าทำให้ลำต้นหักพับตาย

3. โรคที่สำคัญของถั่วเหลือง

- โรคราสนิม

ลักษณะอาการที่พบ

พบจุดสีน้ำตาลขนาดเล็ก บริเวณใต้ จุดนี้
มีลักษณะ และสีคล้ายสนิมเหล็กเมื่อเป็น
มาก ใบก็จะร่วง ถั่วเหลืองเป็นโรคนี้ให้ฝัก
ลีบ เมล็ดเล็ก

3. โรคที่สำคัญของถั่วเหลือง

- โรคราน้ำค้าง

ลักษณะอาการที่พบ

พบจุดฉ่ำน้ำสีเขียวอ่อนบนใบ และพบเส้นใยเชื้อราสีขาวปนบริเวณด้านใต้ใบ รอยแผลที่เก่ามากขึ้นจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและเป็นสีน้ำตาลแห้งกรอบ ใบจะร่วงเร็วกว่าปกติ

3. โรคที่สำคัญของถั่วเหลือง

- โรคแอนแทรคโนส

ลักษณะอาการที่พบ

พบจุดสีดำเล็กๆ บนฝักทั่วไปทั้งฝัก หรือ แสดงลักษณะของวงสีดำซ้อนกันเป็น ชั้นๆ เมล็ดในฝักมักลีบหรือยุ่น เป็นรอย แผลสีน้ำตาล

3. โรคที่สำคัญของถั่วเหลือง

- โรคเมล็ดสีม่วง

ลักษณะอาการที่พบ

อาการบนเมล็ดมีสีชมพู ม่วง ถึงม่วงเข้ม บนผิวเปลือกของเมล็ด ถ้าวัยสีม่วงครอบคลุมเกินครึ่งหนึ่งของพื้นผิวเมล็ด เมล็ดถั่วเหลืองจะเสียความงอก แต่ถ้าพบเพียงส่วนน้อยเมล็ดจะสามารถงอกได้แต่ต้นกล้าจะไม่แข็งแรง

4. การจัดเตรียมแปลงปลูกเพื่อลดการสะสมของเชื้อในแปลง

- ไถพลิกดินตากแดด 2 - 3 ครั้ง
- ใส่ปุ๋ยขาว หรือโดโลไมท์
- แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี

5. เลือกใช้ถั่วเหลืองพันธุ์ต้านทานโรค

โรคราสนิม

- พันธุ์เชียงใหม่ 6
- พันธุ์เชียงใหม่ 60
- พันธุ์สุโขทัย 1
- พันธุ์สุโขทัย 2

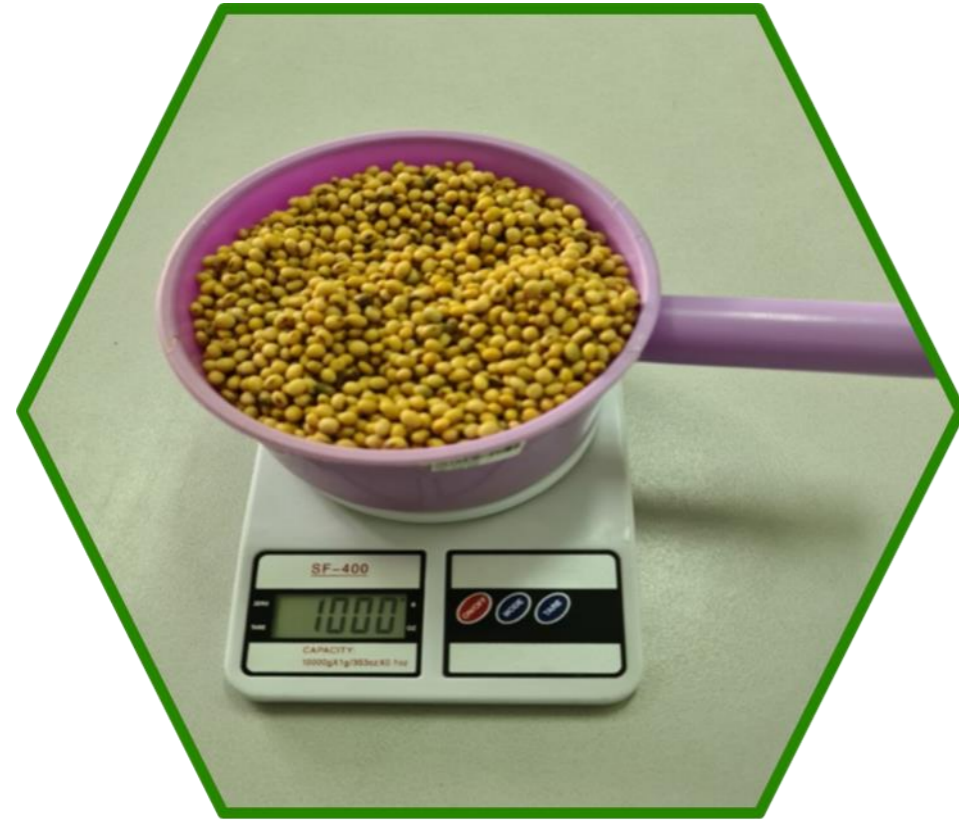
โรคน้ำค้าง

- พันธุ์เชียงใหม่ 2
- พันธุ์เชียงใหม่ 6
- พันธุ์เชียงใหม่ 60
- พันธุ์สุโขทัย 1
- พันธุ์สุโขทัย 2
- พันธุ์ศรีสำโรง 1

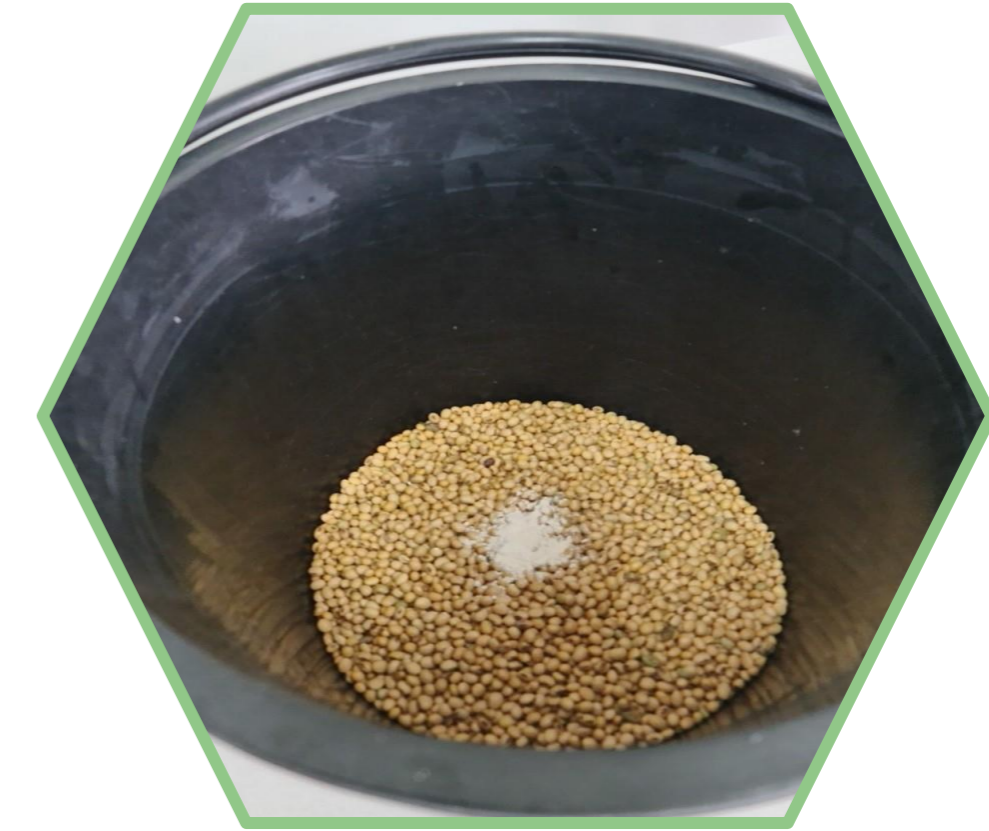
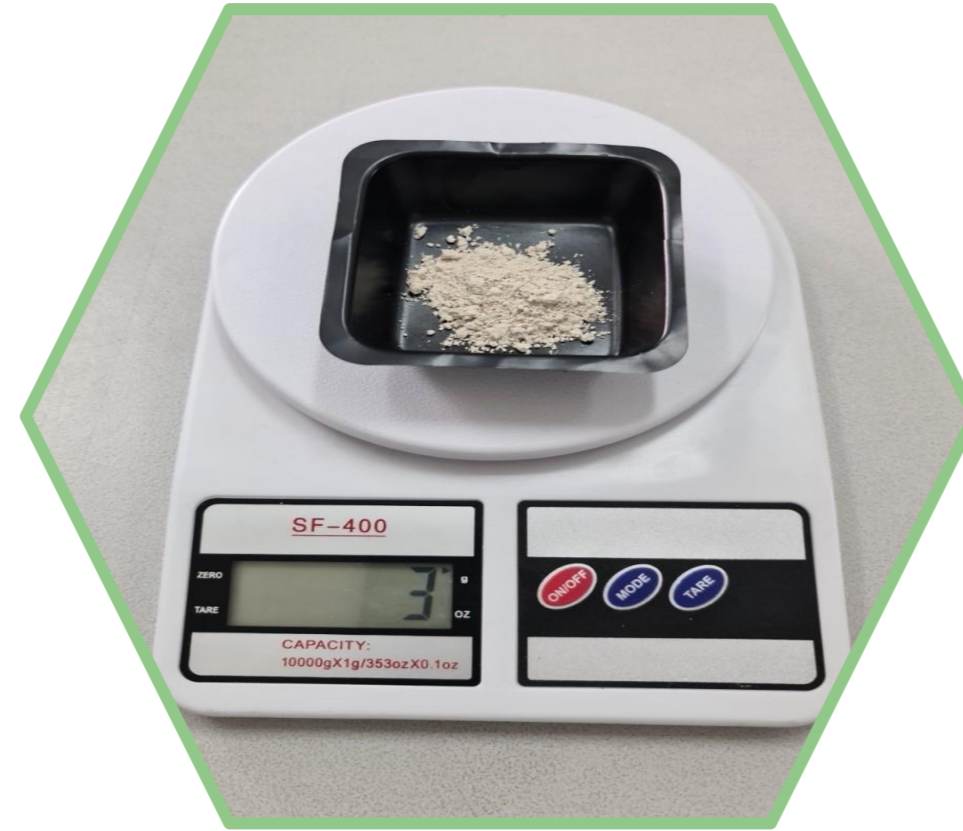
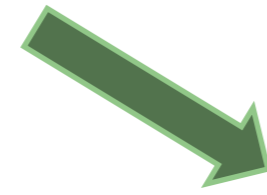
โรคใบจุดนูน

- พันธุ์เชียงใหม่ 2
- พันธุ์นครสวรรค์ 1

6. การเตรียมเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกเพื่อควบคุมเชื้อที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์

ชั่งเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง 1 กก.

ใส่เมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองลงในถังพลาสติก
โรยสารเคมีที่ได้ซึ่งเตรียมไว้แล้ว

คำแนะนำ

- สามารถคลุกพร้อมกับไรโซเบียมได้
- หลังคลุกสารป้องกันกำจัดเชื้อรา
ควรใช้เมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองทันที

เตรียมสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น แคปแทน
อัตรา 3 ก. (1/2 ช้อนชา) ต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กก.

คลุกเคล้าเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง
และสารป้องกันกำจัดเชื้อราให้ทั่ว

เทเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง ที่คลุกสารป้องกัน
กำจัดเชื้อราเรียบร้อยแล้ว ลงในภาชนะที่
เตรียมไว้ เพื่อใช้ในการปลูกต่อไป

7. การสำรวจโรคในแปลงปลูก

8. เลือกใช้สารเคมีให้เหมาะสมกับชนิดโรค

โรค	สารป้องกันกำจัดโรคพืช	อัตราการใช้	วิธีการใช้
โคนต้นเน่า	เมทาแลกซิล 35% DS	3 กรัม/เมล็ด 1 กิโลกรัม	คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก
	คาร์บอกซิน 75% WP	15 กรัม/ น้ำ 20 ลิตร	รดสารทุก 5 วัน อย่างน้อย 2 ครั้ง
	โทลโคลฟอส-เมทิล 50% WP	20 กรัม/ น้ำ 20 ลิตร	
	อีไตรไดอะโซล 24% EC	20 ซีซี/ น้ำ 20 ลิตร	
ราน้ำค้าง	เมทาแลกซิล 35% DS	3 กรัม/เมล็ด 1 กิโลกรัม	คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก
	คลอโรธาโลนิล 75% WP	40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร	พ่นทุก 7 วัน 2 - 3 ครั้ง ต่อฤดูปลูก
	แมนโคเซบ 80% WP	30 - 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร	ในระยะเวลาที่พบโรครุนแรง
ราสนิม	ไตรอะดีมีฟอน 25% WP	10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร	พ่น 2 ครั้ง ในระยะก่อนออกดอก และระยะฝักอ่อน
	คลอโรธาโลนิล 75% WP	40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร	พ่นทุก 5 - 7 วัน ในระยะออกดอก
	แมนโคเซบ 80% WP	30 - 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร	จนถ้าเหี่ยวมีเมล็ดเต็มฝัก หรือโรคหยุดการระบาด
เมล็ดสีม่วง	คาร์เบนดาซิม 50% WP	10 - 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร	
	โพรพิโคนาโซล+ไดฟีโนโคนาโซล 15% + 15% W/V EC	5 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร	พ่น ทุก 7 วัน 1 - 2 ครั้ง ในระยะออกดอกและติดฝักอ่อน
	โพรพิโคนาโซล+โพรคลอราซ 40% + 9% W/V EC	10 - 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร	
แอนแทรคโนส	เบนอิมิล 50% WP	20 - 30 กรัม/ 20 ลิตร	
	โปรปีเนพ 70% WP	20 - 30 กรัม/ 20 ลิตร	พ่น 2 ครั้ง ระยะออกดอก และระยะฝักอ่อน

9. การตัดวงจรการเกิดโรคหลังการปลูกถั่วเหลือง

- แปลงที่พบการระบาดของโรค ควรปลูกพืชหมุนเวียน เช่น ข้าวโพด
- กำจัดวัชพืชในแปลงปลูกและบริเวณข้างเคียง

ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

1. ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชเชียงใหม่ ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
โทร. 0 5335 3623-4, 0 5349 8578 โทรสาร 0 5349 8578
E-mail : cm.seed2016@gmail.com
Facebook : ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชเชียงใหม่
2. กองวิจัยพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
โทร 02 940 1729 E-mail : srdd.doa@gmail.com
Facebook : กองวิจัยพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช
3. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
โทร 02 579 4857 ต่อ 236 E-mail : pprg2555@hotmail.com